

**Кримінальне право України.
Особлива частина: посібник
для підготовки до заліків та
іспитів. 3-тє видання,
перероблене і доповнене**

Посібник підготовлений відповідно до навчальної програми курсу з «Кримінального права України» (Загальна та Особлива частини) з урахуванням змін та доповнень, внесених до КК України станом на 1 лютого 2019 року. У ньому надаються стислі відповіді на питання, які виносяться на курсові та державні іспити з цієї дисципліни.

У підрядкових посиланнях до окремих статей КК наводяться посилання на відповідні рішення Конституційного Суду України, постанови пленумів Верховного Суду України та Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

У тексті посібника надаються посилання на релевантні правові позиції Верховного Суду з питань, які були предметом його розгляду.

Запропоновано перелік навчальної та монографічної літератури для самостійної підготовки студентів до іспиту, написання курсових (контрольних) робіт і наукових доповідей.

Призначений для студентів (слухачів, курсантів) юридичних навчальних закладів та юридичних факультетів усіх форм навчання.

Може бути корисним абітурієнтам, аспірантам, науковим та практичним працівникам, а також вступникам до магістратури при підготовці до правничого ЗНО.

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень	10
Передмова	11

Особлива частина: питання та відповіді

1. Поняття і система Особливої частини кримінального права України	13
2. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (ст. 109 КК)	14
3. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України (ст. 110 КК).....	15
4. Державна зрада (ст. 111 КК).....	16
5. Посягання на життя державного чи громадського діяча (ст. 112 КК).....	17
6. Диверсія (ст. 113 КК)	17
7. Відмежування диверсії (ст. 113 КК) від умисного знищення або пошкодження майна (ст. 194 КК) та терористичного акту (ст. 258 КК)	18
8. Шпигунство (ст. 114 КК)	19
9. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності за державну зраду та шпигунство (ч. 2 ст. 111, ч. 2 ст. 114 КК)	20
10. Поняття, ознаки та види вбивства	21
11. Умисне вбивство (ч. 1 ст. 115 КК)	22
12. Умисне вбивство за обтяжуючих обставин (ч. 2 ст. 115 КК)	23
13. Умисне вбивство за пом'якшуючих обставин (статті 116–118 КК)	27
14. Вбивство через необережність (ст. 119 КК)	29
15. Доведення до самогубства (ст. 120 КК)	29
16. Поняття, загальні ознаки та види тілесних ушкоджень	30
17. Умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК).....	32
18. Відмінність тяжкого тілесного ушкодження, що спричинило смерть потерпілого (ч. 2 ст. 121 КК), від умисного вбивства (ст. 115 КК) та вбивства через необережність (ст. 119 КК).....	34
19. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст. 122 КК).....	35
20. Умисне легке тілесне ушкодження, його види (ст. 125 КК).....	35

21. Тілесні ушкодження, спричинені за пом'якшуючих обставин (статті 123 і 124 КК).....	36
22. Пообої і мордування (ст. 126 КК) та їх відмінність від тілесних ушкоджень	38
23. Катування (ст. 127 КК).....	38
24. Погроза вбивством (ст. 129 КК) відмежування від готування до вбивства та замаху на вбивство	39
25. Зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби (ст. 130 КК)	40
26. Незаконне проведення абортів або стерилізації (ст. 134 КК)	41
27. Залишення в небезпеці (ст. 135 КК)	43
28. Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані (ст. 136 КК), та його відмежування від залишення в небезпеці (ст. 135 КК).....	44
29. Відмежування ненадання допомоги хворому медичним працівником (ст. 139 КК) від неналежного виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником (ст. 140 КК).....	46
30. Незаконне проведення дослідів над людиною (ст. 142 КК).....	47
31. Порушення встановленого законом порядку трансплантації анатомічних матеріалів людини (ст. 143 КК)	48
32. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини (ст. 146 КК).....	49
33. Захоплення заручників (ст. 147 КК)	50
34. Торгівля людьми (ст. 149 КК).....	51
35. Згвалтування (ст. 152 КК)	52
36. Кваліфікуючі (особливо кваліфікуючі) ознаки згвалтування (частини 2–5 ст. 152 КК).....	54
37. Відмежування розбещення неповнолітніх (ст. 156 КК) від статевих зносин з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку (ст. 155 КК)	56
38. Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками (ст. 161 КК)	57
39. Грубе порушення законодавства про працю (ст. 172 КК)	58
40. Невиплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат (ст. 175 КК).....	59
41. Поняття та система злочинів проти власності (статті 185–198 КК).....	60
42. Предмет злочинів проти власності.....	61
43. Крадіжка (ст. 185 КК)	62

44. Грабіж (ст. 186 КК) та його відмежування від крадіжки (ст. 185 КК)	64
45. Розбій (ст. 187 КК) та його відмежування від «насильницького» грабежу (ч. 2 ст. 186 КК)	66
46. Вимагання (ст. 189 КК) та його відмежування від розбою (ст. 187 КК)	68
47. Шахрайство (ст. 190 КК) та його відмежування від крадіжки (ст. 185 КК) та грабежу (ст. 186 КК).....	70
48. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК). Відмежування привласнення чи розтрата чужого майна від крадіжки (ст. 185 КК).....	71
49. Кваліфікуючі (особливо кваліфікуючі) ознаки викрадення чужого майна	73
50. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою (ст. 192 КК) та його відмежування від шахрайства (ст. 190 КК)	75
51. Незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї (ст. 193 КК)	77
52. Умисне знищення або пошкодження майна (ст. 194 КК)	78
53. Погроза знищення майна (ст. 195 КК)	79
54. Необережне знищення або пошкодження майна (ст. 196 КК).....	80
55. Порушення обов'язків щодо охорони майна (ст. 197 КК).....	80
56. Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом (ст. 198 КК).....	81
57. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів (ст. 199 КК)	83
58. Контрабанда (ст. 201 КК)	84
59. Фіктивне підприємництво (ст. 205 КК).....	85
60. Протидія законній господарській діяльності (ст. 206 КК)	86
61. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом (ст. 209 КК)	88
62. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) (ст. 212 КК)	90
63. Шахрайство з фінансовими ресурсами (ст. 222 КК) та його відмежування від шахрайства (ст. 190 КК)	91

64.	Розголошення комерційної або банківської таємниці (ст. 232 КК)	93
65.	Створення злочинної організації (ст. 255 КК).....	94
66.	Бандитизм (ст. 257 КК) та його відмінність від розбою (ст. 187 КК)	95
67.	Терористичний акт (ст. 258 КК).....	98
68.	Звільнення від кримінальної відповідальності за створення терористичної групи чи терористичної організації (ч. 2 ст. 258 ³ КК)	99
69.	Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності (ст. 259 КК)	100
70.	Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем (ст. 262 КК)	100
71.	Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст. 263 КК).....	102
72.	Порушення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271 КК) ...	103
73.	Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту (ст. 276 КК)	105
74.	Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (ст. 277 КК)	106
75.	Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286 КК)	107
76.	Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації (ст. 287 КК).....	108
77.	Незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК) та його відмежування від злочинів проти власності	109
78.	Групове порушення громадського порядку (ст. 293 КК) та його відмежування від хуліганства (ст. 296 КК).....	111
79.	Масові заворушення (ст. 294 КК)	112
80.	Хуліганство (ст. 296 КК)	113
81.	Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність (ст. 304 КК).....	114
82.	Предмет злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (статті 305–312, 314–316, 320 КК).....	116
83.	Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності за злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (ч. 4 ст. 307, ч. 4 ст. 309, ч. 4 ст. 311 КК)	117

84. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК)	118
85. Розголошення державної таємниці (ст. 328 КК)	120
86. Втрата документів, що містять державну таємницю (ст. 329 КК) та її відмежування від розголошення державної таємниці (ст. 328 КК)	121
87. Передача або збирання відомостей, що становлять службову інформацію, зібрану у процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони країни (ст. 330 КК)	122
88. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, приватному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ст. 342 КК)	123
89. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця (ст. 348 КК) та його відмежування від умисного вбивства у зв'язку з виконанням потерпілим службового або громадського обов'язку (п. 8 ч. 2 ст. 115 КК)	124
90. Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи (ст. 353 КК)	125
91. Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань (ст. 355 КК) та його відмежування від вимагання (ст. 189 КК)	126
92. Самоправство (ст. 356 КК)	128
93. Поняття та ознаки офіційного документа як предмета злочину (примітка до ст. 358 КК)	128
94. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів (ст. 358 КК)	129
95. Поняття службової особи та її види за кримінальним правом України (частини 3–4 ст. 18, пункти 2–3 примітки до ст. 364 КК)	131
96. Суб'єкт злочинів, вчинених у сфері професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	133

97. Неправомірна вигода як предмет злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг (примітка до ст. 364 ¹ КК).....	134
98. Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК) та його відмежування від заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовим становищем (ч. 2 ст. 191 КК)	135
99. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365 КК)	138
100. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги (ст. 365 ² КК)	139
101. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369 КК).....	140
102. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК) та його відмежування від підкупу працівника підприємства, установи чи організації (ст. 354 КК)	142
103. Незаконне збагачення (ст. 368 ² КК).....	144
104. Службове підроблення (ст. 366 КК)	145
105. Службова недбалість (ст. 367 КК) та її відмежування від зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК)	147
106. Поняття та ознаки одержання неправомірної вигоди, поєданого з вимаганням (ч. 4 ст. 354, ч. 3 ст. 368, ч. 4 ст. 368 ³ , ч. 4 ст. 368 ⁴ , ч. 3 ст. 369 ² КК)	148
107. Звільнення від кримінальної відповідальності за пропозицію, обіцянку або надання неправомірної вигоди працівникові підприємства, установи чи організації, службовій особі або особі, яка надає публічні послуги (ч. 5 ст. 354 КК)	150
108. Відмежування завідомо незаконного затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою (ст. 371 КК) від суміжних злочинів	151
109. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності (ст. 372 КК).....	152
110. Постановлення суддею (судьями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови (ст. 375 КК)	153
111. Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя (ст. 379 КК)	154

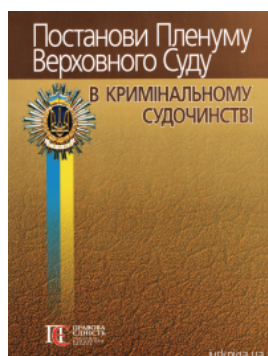

112. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину (ст. 383 КК)	154
113. Введення в оману суду або іншого уповноваженого органу (ст. 384 КК) та його відмежування від завідомо неправдивого повідомлення про вчинення злочину (ст. 383 КК).....	155
114. Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань (ст. 392 КК) та його відмежування від злісної непокори вимогам адміністрації установи виконання покарань (ст. 391 КК).....	157
115. Суб'єкт злочинів проти встановленого порядку несення військової служби (військових злочинів) (ст. 401 КК)	158
116. Пропаганда війни (ст. 436 КК).....	160
117. Посягання на життя представника іноземної держави (ст. 443 КК)	161
118. Найманство (ст. 447 КК).....	161
Література для самостійної підготовки	165

Книги, які можуть вас зацікавити

Кримінальний кодекс України

Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальному судочинстві

Цивільний Кодекс України

Цивільне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів

Цивільне право України. Том 2. Навчальний посібник у 2 томах. Видання 2-ге доповнене і перероблене

Початок кримінального провадження: поради адвоката

Перейти до галузі права
Кримінальне право та процес

[Перейти на сайт](#) →